Сьогодні 15.02.2023

5-Б

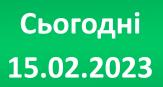
Додавання і віднімання мішаних чисел

Мета уроку:

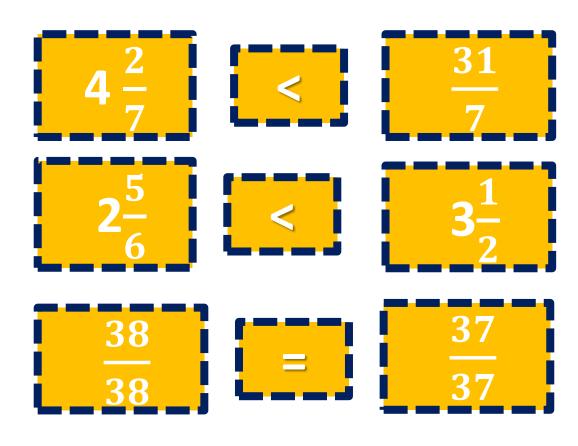
сформувати вміння виконувати додавання натурального та дробового числа; віднімання дробового числа від натурального; знаходити суму й різницю мішаних чисел, дробові частини яких мають однакові знаменники.

Порівняй, що більше.

Додавання мішаних чисел

Для додавання мішаних чисел цілі частини додають до цілих, а дробові — до дробових. Якщо дробова частина суми виявилася неправильним дробом, то з неї виділяють цілу частину і додають до цілої частини суми.

Для додавання мішаних чисел використовують переставну і сполучну властивості додавання.

Обчислимо
$$4\frac{2}{7}+5\frac{1}{7}$$
. Оскільки $4\frac{2}{7}=4+\frac{2}{7}$, а $5\frac{1}{7}=5+\frac{1}{7}$, то $4\frac{2}{7}+5\frac{1}{7}=(4+5)+\frac{2}{7}+\frac{1}{7}=9+\frac{3}{7}=9\frac{3}{7}$. Якщо обчислення можна

виконати усно, то і записують скорочено: $4\frac{2}{7} + 5\frac{1}{7} = 9 + \frac{2+1}{7} = 9\frac{3}{7}$

Віднімання мішаних чисел

Якщо дробова частина зменшуваного більша за дробову частину від'ємника, то при відніманні мішаних чисел від цілої частини зменшуваного віднімають цілу частину від'ємника, а від дробової — дробову.

Для віднімання мішаних чисел користуються раніше вивченими властивостями віднімання.

Обчислимо 9
$$\frac{2}{7}$$
 - 3 $\frac{1}{7}$. Оскільки 9 $\frac{2}{7}$ = 9 + $\frac{2}{7}$, a 3 $\frac{1}{7}$ = 3 + $\frac{1}{7}$, то 9 $\frac{2}{7}$ - 3 $\frac{1}{7}$ = $\left(9 + \frac{2}{7}\right)$ - $\left(3 + \frac{1}{7}\right)$ = $\left(9 - 3\right)$ + $\left(\frac{2}{7} - \frac{1}{7}\right)$ = 6 + $\frac{1}{7}$ = 6 $\frac{1}{7}$. Якщо обчислення

можна виконати усно, то і записують скорочено: $9\frac{2}{7} - 3\frac{1}{7} = 6\frac{2-1}{7} = 6\frac{1}{7}$

Віднімання мішаних чисел

Якщо дробова частина зменшуваного менша за дробову частину від'ємника, то спочатку від цілої частини зменшуваного одну одиницю додають до його дробової частини, попередньо перетворивши її в неправильний дріб, а потім виконують віднімання.

Обчислимо 10
$$\frac{4}{19}$$
 - 3 $\frac{7}{19}$

Розв'язання. «Підготуємо» зменшуване $10\frac{4}{19}$ до віднімання:

$$10\frac{4}{19} = 9 + 1 + \frac{4}{19} = 9 + \frac{19}{19} + \frac{4}{19} = 9 + \frac{19+4}{19} = 9\frac{23}{19}.$$
$$9\frac{23}{19} - 3\frac{7}{19} = 6\frac{16}{19}.$$

рівень

Робота з підручником

Завдання № 1248.

Обчисліть суму:

3) 4 + 5
$$\frac{2}{7}$$
;

4)
$$7\frac{2}{17} + 4\frac{3}{17}$$

1) 9 +
$$\frac{2}{3}$$
;

2)
$$5\frac{2}{19} + \frac{4}{19}$$
;

Відповідь:

1)
$$9\frac{2}{3}$$
;

3)
$$9\frac{2}{7}$$
;

2)
$$5\frac{6}{19}$$
;

4)
$$11\frac{5}{17}$$
;

Робота з підручником

Завдання № 1250.

На один дитячий майданчик завезли $7\frac{2}{25}$ ц піску, а на другий — $6\frac{7}{25}$ ц. Скільки піску завезли на обидва майданчики разом?

Розв'язування:

1)
$$7\frac{2}{25} + 6\frac{7}{25} = (7+6) + \frac{2+7}{25} = 13\frac{9}{25}$$
 pasom.

рівень

Робота з підручником

Завдання № 1251.

Довжина білої стрічки $12\frac{3}{5}$ м, а зеленої — на

 $3\frac{1}{5}$ м коротша. Яка довжина зеленої стрічки?

				_					Po		ЯЗу	′ва	HH.	я:									
	1)	$12\frac{3}{2}$	- 3	1 - - -	(1	2 -	3)	+	$\left(\frac{3}{2}\right)$	$\left(\begin{array}{c} 1 \\ - \end{array} \right)$	= 9	<u>2</u> .	–д	ОВ	жи	на	зе	леі	нοї	СТ	річ	КИ	
_{Підручник.} Сторінка		5		ວ								ວ											
підручник. Сторінка 210																							

BCIM pptx

Робота з підручником

1)
$$4\frac{7}{9}$$
 - 2;

2)
$$9\frac{7}{13} - 2\frac{1}{13}$$
;

3)
$$1 - \frac{4}{21}$$
;

Обчисліть різницю:

4) 5 -
$$\frac{2}{11}$$
;

5) 6 - 1
$$\frac{10}{17}$$
;

6) 10 -
$$9\frac{2}{5}$$
.

Відповідь:

1)
$$2\frac{7}{9}$$
;

2)
$$7\frac{6}{13}$$
;

3)
$$\frac{21}{21} - \frac{4}{21} = \frac{17}{21}$$
;

4) 4 +
$$\frac{11}{11}$$
 - $\frac{4}{11}$ = 4 $\frac{7}{11}$

5)
$$5\frac{17}{17} - 1\frac{10}{17} = 4\frac{7}{17}$$

6)
$$9\frac{5}{5} - 9\frac{2}{5} = \frac{3}{5}$$

підручник. Сторінка **21**0

2 рівень

Робота з підручником

Завдання № 1255.

На базу завезли яблука двома вантажівками. На першій було 2 $\frac{7}{20}$ т, а на другій — на $1\frac{1}{20}$ т менше.

Скільки тонн яблук завезли на базу? Розв'язування:

1)
$$2\frac{7}{20} - 1\frac{1}{20} = 1\frac{6}{20}$$
 (т) — в другій вантажівці;
2) $2\frac{7}{20} + 1\frac{6}{20} = 3\frac{13}{20}$ (т) — всього завезли на базу.

Сьогодні 15.02.2023

Закріплення матеріалу

Обчисліть:

1)
$$3\frac{7}{7}$$
 - 2;

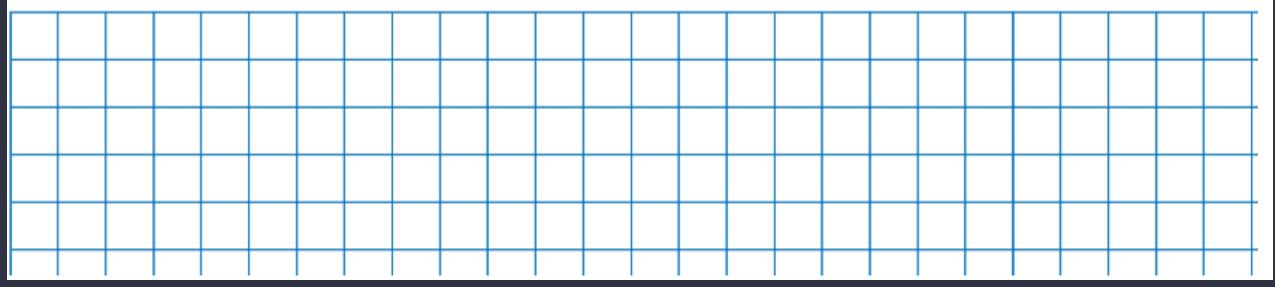
1)
$$3\frac{7}{7} - 2$$
;
2) $5\frac{7}{18} - 3\frac{1}{18}$;
3) $8 - \frac{11}{28}$;

3)
$$8 - \frac{11}{28}$$
;

4) 2 +
$$3\frac{2}{9}$$

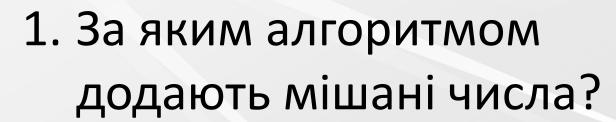
4)
$$2 + 3\frac{2}{9}$$
;
5) $9\frac{7}{16} + 4\frac{4}{16}$;
6) $15\frac{4}{17} + \frac{2}{17}$;

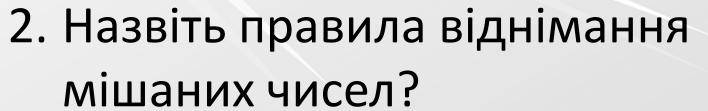
6)
$$15\frac{4}{17} + \frac{2}{17}$$
;

Підсумок уроку. Усне опитування

Завдання для домашньої роботи

Опрацюй підручник сторінки 208-210. Виконай завдання: №. 1249 (1, 3, 6), 1253 (1, 2, 5)

